

Göteborgsregionens
kommunalförbund

Omvärldsbevakning Nr. 10

Asylsökande och nyanlända barn och unga
Förändringar inom utbildningsområdet
utifrån flyktingsituationen

Sammanställt av Ann-Sofie Gillner, GR Utbildning

Omvärldsbevakningen sammanställs av GR Utbildning som är en del av Göteborgsregionens kommunalförbund (GR). GR är en regional utvecklingsarena som arbetar med hela styrkedjan – från barn och unga till kommunchefer och politiker. Det breda och djupa samarbetet omfattar barn, unga och vuxna i lärande i GRs 13 medlemskommuner. Det involverar 240 000 studerande i alla åldrar, 20000 lärare, 1500 skolledare och 1300 skolor. Verksamheten ska vara till kommunal nytta, samtidigt som den ska stärka regionen nationellt och internationellt. Inom GR Utbildning finns cirka 80 medarbetare som arbetar med alltifrån skolutveckling, läromedel och att motverka studieavbrott till ledarutveckling, vuxenutbildning, gymnasiesamverkan och samverkan mellan skola och arbetsliv.

Innehåll

Ensamkommande barn och unga	5
Jämnare fördelning av ensamkommande barn mellan kommunerna	5
Nyanlända barn, unga och vuxna	5
Antalet elever inom introduktionsprogrammet Språkintröduktion minskar	5
Tilläggsdirektiv till Mottagandeutredningen	5
Rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till annan kommun	6
Snabbspår för lärare och förskollärare vid Göteborgs universitet	6
Ur Budgetpropositionen 2018: Förslag med fokus på asylsökande eller nyanlända	6
Utbildningsområdet	6
Arbetsmarknadsområdet	7
Migration	7
Bättre hälsa nyckel för etablering av nyanlända	7
Yrk In stärker kopplingen mellan introduktionsprogram, såsom SPRINT, och yrkesprogram	8
Aktivitetsplatsen.se är lanserad och redo för användning	8
Studie i syfte att öka kunskapen om nyanlända barn som riskerar att fara illa, FoU i Väst/GR	8
Gränskontroller vid inre gräns förlängs	9
Kunskap om och stöd till nyanlända som är traumatiserade och har psykisk ohälsa	9
Uppehållstillstånd på grund av praktiska verkställighetshinder och preskription, SOU 2017:84	9
Delegationen mot segregation	9
Statsbidrag ska kunna användas för att främja och utveckla språkinsatser på arbetsplatsen	10
Frågor och svar om införandet av det nya regelverket för etablerings-insatser för vissa nyanlända invandrare	10
Projektstöd till FN:s migrationsorganisation	10
Migration och asyl på EU-möte i oktober 2017	10
Ministermöte om utbildning för etablering på arbetsmarknaden	11
Undantag från plan- och bygglagen om antalet asylsökande ökar	11
Uppdrag till Vetenskapsrådet att kartlägga forskningen om segregationens mekanismer	11
Statistik 2016 samt januari-oktober 2017	11
Ensamkommande barn och unga	11
Asylsökande barn och vuxna	12
Rapporter och material	12
Studie- och yrkesvägledning för nyanlända elever, Skolverket	12

Studiehandledning på modersmålet i årskurs 7-9, Skolinspektionen	12
Granskningar om utbildning för nyanlända och asylsökande elever, Skolinspektionen.....	12
Nyckeltal med integration i fokus, SKL	13
Barn som flytt – en riskgrupp för psykisk ohälsa, BRIS.....	13
Riksrevisionens rapport om kommunersättningar för migration och integration.....	13
Education and Training Monitor 2017, Europeiska kommissionen	13
Forskning	14
Forskningsprojekt inom svenska som andraspråk i förskolan, Högskolan Väst.....	14
Flyktinginvandring och nyhetsinhämtning, SNS.....	14

I detta dokument samlas aktuell information inom området asylsökande och nyanlända med fokus på framförallt barn och unga samt avseende förändringar på utbildningsområdet. I dokumentet finns även annan information som bedöms intressant, men som inte specifikt berör utbildningsområdet, med. Dokumentet uppdateras kontinuerligt. Tidigare har omvärldsbevakningar sammanställts vid fem tillfällen under 2016 samt den 23 februari, 10 maj, 30 juni och 4 september 2017.

Ensamkommande barn och unga

Jämnare fördelning av ensamkommande barn mellan kommunerna

Den 9 november 2017 fattade regeringen beslut om en lagrådsremiss med förslag som innebär att möjligheterna för en anvisningskommun att placera ett ensamkommande barn i en annan kommun begränsas. Syftet med förslaget är att åstadkomma en jämnare fördelning av de ensamkommande barnen mellan kommunerna. I lagrådsremissen föreslås att en kommun som har anvisats att ta emot ett ensamkommande barn ska få placera barnet i ett boende i en annan kommun endast om

- kommunerna sinsemellan har ingått en särskild överenskommelse om placering,
- placeringen sker med stöd av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga eller med stöd av socialtjänstlagen i fråga om barn med motsvarande vårdbehov, eller
- det finns synnerliga skäl och en länsstyrelse godkänner placeringen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2018.¹

Nyanlända barn, unga och vuxna

Antalet elever inom introduktionsprogrammet Språkintröduktion minskar

Under år 2016 ökade antalet elever kraftigt inom introduktionsprogrammet språkintröduktion. Skolverkets preliminära statistik om elever i gymnasieskolan läsår 2017/18 visar att antalet elever som går detta program nu minskar. Detta läsår går cirka 19 400 elever på språkintröduktion år 1, vilket är ungefär 25 procent färre elever än förra läsåret. Språkintröduktion är dock fortfarande det överläget största introduktionsprogrammet och är fortfarande det fjärde största programmet i gymnasieskolan.²

Tilläggsdirektiv till Mottagandeutredningen

Mottagandeutredningen har i uppdrag att föreslå åtgärder för att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande, nyanlända samt ensamkommande barn.

Utredningstiden har förlängts och uppdraget ska nu slutredovisas i sin helhet senast den 31 mars 2018.³

¹ <http://www.regeringen.se/rattsdokument/lagratsremiss/2017/11/andringar-i-fraga-om-kommunplacering-av-ensamkommande-barn/>

² https://www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/nyhetsarkiv/nyheter-2017/farre-elever-pa-sprakintroduktion-1.265039?utm_campaign=unspecified&utm_content=unspecified&utm_medium=email&utm_source=Skolverkets%20nyhetsbrev

³ <http://www.regeringen.se/rattsdokument/kommittedirektiv/2017/10/dir.-2017101/>

Rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till annan kommun

Den 21 september fattade riksdagen beslut om regeringens proposition med förslag om att förtydliga skollagen gällande elevens rätt att fullfölja ett introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till en annan kommun. Rätten avser såväl det påbörjade introduktionsprogrammet som ett annat introduktionsprogram i den nya hemkommunens gymnasieskola och, under vissa förutsättningar, i en fristående gymnasieskola.⁴ Lagändringen trädde i kraft den 1 november 2017.⁵

Snabbspår för lärare och förskollärare vid Göteborgs universitet

Göteborgs universitet är ett av de sex lärosäten som sedan 2016 genomför snabbspårsutbildningar för lärare och förskollärare. Arbetsförmedlingens överenskommelse med Göteborgs universitet om snabbspåren är förlängd till den 31 december 2019. En ny utbildningsomgång med ca 40 nya deltagare startar den 27 november.

Ur Budgetpropositionen 2018: Förslag med fokus på asylsökande eller nyanlända

I budgetpropositionen för 2018 föreslås bland annat följande, med särskilt fokus på asylsökande eller nyanlända, inom utbildning, arbetsmarknad och migration.

Utbildningsområdet

- Medel avsätts för att genomföra utredningsförslag gällande bland annat förstärkt rätt till studiehandledning på modersmål för elever i åldern 13-16 år samt ytterligare medel för genomförande av fler förslag från utredningen elever som kommer till Sverige under grundskolans senare årskurser.
- Sökbara medel avsätts under år 2018 - 2020 för att stärka och utveckla introduktionsprogrammen. Medlen ska kunna användas av huvudmännen för exempelvis personalförstärkning, samverkan med civilsamhället eller investeringar i lärmiljön.
- Medel i syfte att stärka möjligheten till utbildning i gymnasieskolan för asylsökande elever som fyllt 18 år.
- Förstärkt statsbidrag för undervisning under skollov för elever på språkintruktionsprogrammet
- Medel avsätts i syfte att stärka Nationellt centrum för svenska som andraspråk vid Stockholms universitets stödjande arbete till kommuner och skolor i deras arbete med nyanlända elever.
- Skolverkets uppdrag att genomföra systematiska insatser i syfte att stärka huvudmännens förmåga att på kort och lång sikt erbjuda nyanlända barn och elever en utbildning av hög och likvärdig kvalitet utvidgas till att även omfatta vuxenutbildningen.
- Mer medel tillförs till satsningen *Svenska från dag* ett för asylsökande och vissa nyanlända.

⁴ <http://www.regeringen.se/rattsdokument/proposition/2017/05/prop.-201617190/>

⁵ http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/ratt-att-fullfolja-introduktionsprogram-i_H501UbU3

- Mer medel tillförs studieförbunden för att bedriva studiemotiverande och uppsökande verksamhet bland utrikes födda kvinnor. Syftet ska vara att visa på möjliga vägar till studier inom exempelvis folkhögskola eller kommunal vuxenutbildning.
- Satsningen på utökad undervisningstid i svenska eller svenska som andraspråk för nyanlända elever i grundskolan förlängs.^{6 7 8}

Arbetsmarknadsområdet

- Nytt regelverk för nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet. Genom regeländringarna harmoniseras regelverket för nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet i större utsträckning med det regelverk som gäller för övriga arbetssökande.
- En utbildningsplikt för nyanlända införs. Utbildningsplikten innebär att alla nyanlända som tar del av Arbetsförmedlingens etableringsinsatser, och som bedöms vara i behov av utbildning för att kunna komma i arbete, kan anvisas att söka och ta del av utbildning.
- Införande av så kallade introduktionsjobb. Förslaget innebär förändringar av anställningsstöden till arbetsgivare som anställer personer som är långtidsarbetslösa eller nyanlända. Detta sker genom införande av ett nytt särskilt anställningsstöd i form av introduktionsjobb och genom ett antal förenklingar och harmoniseringar av regelverken.⁹

Migration

- Ytterligare bidrag till kommunerna i syfte att ensamkommande unga som hinner fylla 18 år under asylprocessen ska få möjlighet att bo kvar i kommunen.
- Medel tillförs i syfte att förstärka arbetet med återvändande¹⁰

Bättre hälsa nyckel för etablering av nyanlända

Röda Korset får drygt 1,9 miljoner kronor för utveckling och förstärkning av verksamheter som arbetar hälsofrämjande för nyanlända och asylsökande. Projektet kommer pågå fram till 2020. Hälsa är en viktig förutsättning för en framgångsrik etablering. Enligt Socialstyrelsen lider många asylsökande och nyanlända av psykisk ohälsa. Posttraumatiskt stressyndrom är högre bland asylsökande jämfört med övriga befolkningen och bland barn, speciellt ensamkommande barn, är psykisk ohälsa vanligt. Regeringen har även gett Folkhälsomyndigheten i uppdrag att kartlägga asylsökande och nyanlända barns psykiska hälsa i samband med undersökningen om skolbarns hälsovanor.¹¹

⁶ <http://www.regeringen.se/artiklar/2017/09/satsningar-inom-utbildningsdepartementets-ansvarsomraden-i-budgetpropositionen-for-2018/>

⁷ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/09/fler-larare-lovsimskola-och-insatser-for-nyanlanda--fortsatta-investeringar-i-skolan-i-budgetpropositionen-for-2018/>

⁸ Budgetproposition 2018:
<http://www.regeringen.se/4a65cf/contentassets/79f6d27416794f0bb146c792e02b65fc/uo-16-utbildning-och-universitetsforskning.pdf>

⁹ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/09/arbetsmarknadsdepartementets-satsningar-i-budgetpropositionen-for-2018/>

¹⁰ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/09/flera-storsatsningar-inom-justitiedepartementets-ansvarsomraden-i-regeringens-hostbudget/>

¹¹ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/10/battre-halsa-nyckel-for-etablering-av-nyanlanda/>

Yrk In stärker kopplingen mellan introduktionsprogram, såsom SPRINT, och yrkesprogram

GR är en av fyra regioner som deltar i det ESF-finansierade samverkansprojektet Yrk In. SKL leder projektet i spåren av Plug In och fokus ligger på att bredda rekryteringen till gymnasieskolans yrkesprogram genom att stärka kopplingen till introduktionsprogrammen. Yrk In ska rusta ungdomar som av olika anledningar står långt från arbetsmarknaden att lättare få tillträde till yrkesutbildning och jobb. Inom GR kommer Yrk In att fokusera på utvecklingen av introduktionsprogrammen IM Yrk, IA och SPRINT genom en ökad koppling till yrkesprogrammen. Målet är att utbildningsorganisationen i högre grad ska tillgängliggöras för alla elever och att ungdomar som deltar i projektet ska få det stöd de behöver för att bli behöriga till nationella program, ta yrkesexamen eller öka sin anställningsbarhet. De framgångsfaktorer för arbetet mot studieavbrott som togs fram inom ramen för Plug In kommer att utgöra en grund för projektet och tanken är att insatserna som tas fram ska implementeras i verksamheten efter projektets slut.¹²

För mer information om projektet, kontakta Lisa Sipari: lisa.sipari@grkom.se

Aktivitetsplatsen.se är lanserad och redo för användning

Aktivitetsplatsen.se är en kostnadsfri plattform i syfte att främja integration, medborgarskap och näringsliv i Göteborgsregionen samt ge barn, unga och vuxna en meningsfull fritid och ett större socialt kontaktnät. Plattformen syftar till att skapa en gemensam yta för att erbjuda, marknadsföra och samordna aktiviteter som erbjuds till unga eller vuxna. Här kan hela kommunens och organisationens utbud av aktiviteter samlas och erbjudas till målgrupperna så att man får en väg in i perspektiv. Förutom möjligheten att erbjuda aktiviteterna i plattformen ges tillgång till ett administrativt gränssnitt som effektiviserar organisationens samordning av aktiviteter.¹³

För mer information om Aktivitetsplatsen.se, kontakta rasim.avdic@grkom.se eller support@aktivitetsplatsen.se

Studie i syfte att öka kunskapen om nyanlända barn som riskerar att fara illa, FoU i Väst/GR

Individ- och familjeomsorgscheferna i GR upplever att de saknar en samlad bild av situationen för barnen i nyanlända familjer och att de inte har tillräckligt med kunskap om hur de på bästa sätt kan möta barnens och familjernas behov. De har därför tagit initiativ till en FoU-studie som syftar till att ta fram ett kunskapsunderlag som kan ligga till grund för att utveckla socialtjänstens arbetssätt och insatser när det handlar om nyanlända barn och deras familjer.¹⁴

För mer information, kontakta Jeanette Olsson, jeanette.olsson@grkom.se

¹² <http://grkom.se/yrkin>

¹³ <http://www.grkom.se/toppmenyn/dettajobbargrmed/skolautbildning/praktikplatsense/aktivitetsplatsense.4.624218c15ea17395f51b1c6.html>

¹⁴

http://www.grkom.se/toppmenyn/dettajobbargrmed/socialvalfardarbetsmarknad/nyhetsarkivvalfard/nyheter_valfard/vadvetviomnyanlandabarnsomaraktuellainomdensocialabarnochungdomsvarden.5.46e2c31c15e8eeb9e43b5308.html

Gränskontroller vid inre gräns förlängs

Gränskontrollerna vid den inre gränsen kommer att förlängas i ytterligare sex månader, fram till och med den 11 maj 2018. Regeringsbeslutet är fattat med stöd av den EU-gemensamma lagstiftningen och utifrån regeringens bedömning att det fortsatt finns ett hot mot den allmänna ordningen och den inre säkerheten. Kontrollen ska genomföras vid de hamnar i polisregionerna Syd och Väst som Polismyndigheten bedömer som lämpliga, samt vid Öresundsbron.¹⁵

Kunskap om och stöd till nyanlända som är traumatiserade och har psykisk ohälsa

Landstingen, Länsstyrelsen i Skåne och Region Uppsala har av regeringen fått olika uppdrag kopplat till nyanländas hälsa. Landstingen ges i uppdrag att stärka vården för traumatiserade asylsökande och nyanlända. Syftet är att höja kompetensen hos personal i hälso- och sjukvården som möter målgruppen. Länsstyrelsen i Skåne får i uppdrag att göra fördjupningar om psykisk hälsa i utbildningsplattformen för samhälls- och hälsokommunikation till nyanlända (MILSA). Region Uppsala ges i uppdrag att effektivisera vården i regionen för nyanlända genom att alla vårdgivare i vårdkedjan ska samverka bättre. Regionen ska sprida kunskaper och erfarenheter från projektet till övriga landsting genom en rapport, artiklar och en avslutande konferens. I bakgrunden till uppdragen pekar regeringen bland annat på att psykisk ohälsa, inklusive krisreaktioner och posttraumatiskt stressyndrom, är vanligt förekommande även bland barn, speciellt ensamkommande barn.¹⁶

Uppehållstillstånd på grund av praktiska verkställighetshinder och preskription, SOU 2017:84

I november 2017 presenterade Utredningen om uppehållstillstånd på grund av praktiska verkställighetshinder sitt betänkande (SOU 2017:84). Betänkandet omfattar bland annat följande. Enskilda personer som söker asyl i Sverige och får avslag på sin ansökan meddelas som huvudregel också i samband med detta ett beslut som innebär att de ska återvända till det land där de är medborgare eller till sitt tidigare vistelseland. Det kan dock finnas omständigheter som förhindrar att beslutet kan verkställas, och i vissa fall kan sådana omständigheter motivera att de sökande ändå beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Utredningen handlar om två saker:

- Uppehållstillstånd på grund av praktiska hinder mot att verkställa ett avvisnings- eller utvisningsbeslut
- Uppehållstillstånd som följd av att ett avvisnings- och utvisningsbeslut har upphört att gälla (preskriberats), efter normalt fyra år.¹⁷

Delegationen mot segregation

Inger Ashing har utsetts till direktör för Delegationen mot segregation. Delegationens uppdrag är att förbättra situationen för socioekonomiskt utsatta områden och motverka strukturella orsaker till segregation. Delegationen ska bland annat

- främja ökad samverkan mellan olika aktörer (myndigheter, landsting, kommuner, civilsamhällets organisationer, näringsliv och forskare samt andra relevanta aktörer)
- bidra till kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan relevanta aktörer och stödja dem i att bedriva ett strategiskt och kunskapsbaserat arbete som följs upp och utvärderas

¹⁵ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/11/granskontroller-vid-inre-grans-forlans/>

¹⁶ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/11/regeringen-vill-starka-kunskap-om-och-stod-till-nyanlanda-som-ar-traumatiserade-och-har-psykisk-ohalsa/>

¹⁷ <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2017/11/sou-201784/>

- följa forskning och bidra till kunskapsutveckling i frågor som rör segregation
- bistå regeringen med analyser och utredningar och uppföljningar av frågor som rör segregation
- fördela statsbidrag

Delegationen startar sin verksamhet den 1 januari 2018.¹⁸

Statsbidrag ska kunna användas för att främja och utveckla språkinsatser på arbetsplatsen

Regeringen har beslutat om förordningsändringar som tydliggör att statsbidrag till arbetsmarknadens parter för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser i syfte att påskynda nyanlända invandrades etablering på arbetsmarknaden också ska kunna användas för att främja och utveckla språkinsatser på arbetsplatsen.¹⁹

Frågor och svar om införandet av det nya regelverket för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

På regeringens webbsida finns information om vissa frågor och svar kopplat till införandet av det nya regelverket för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Bland annat berörs innebörden av införandet av regelverket, innebörden av utbildningsplikten och vad förändringarna kommer innebära för kommunerna.²⁰

Statskontoret har fått i uppdrag att analysera Arbetsförmedlingens genomförande av det nya etableringsregelverket. Statskontoret ska inom ramen för uppdraget analysera om syftet att skapa ett mer effektivt och flexibelt regelverk för Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag uppnås.²¹

Projektstöd till FN:s migrationsorganisation

Sverige kommer att bidra med ett projektstöd på 2 mkr till FN:s migrationsorganisation, International Organization for Migration (IOM). Projektet ger stöd till staters migrationshantering genom att identifiera brister och behov och ge vägledning. Projektstödet bidrar även till genomförandet av Agenda 2030:s delmål om att främja en fungerande migrationspolitik som underlättar en ordnad, säker, reglerad och ansvarsfull migration och rörlighet.²²

Migration och asyl på EU-möte i oktober 2017

När EU:s justitie- och inrikesministrar möttes i Luxemburg 12-13 oktober stod bland annat migration och asyl på dagordningen. Ministrarna höll en informell diskussion om den roll som vidarebosättning kan spela i EU:s övergripande migrationshanterings- och asylpolitik, i enlighet med kommissionens senaste rekommendation. Rådet noterade också de framsteg som gjorts i de sju lagstiftningsärenden som tillsammans utgör reformen av det gemensamma europeiska asylsystemet.²³

¹⁸ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/11/inger-ashing-direktor-for-delegationen-mot-segregation/>

¹⁹ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/09/regeringen-underlattan-for-mer-svenska-pa-jobbet/>

²⁰ <http://www.regeringen.se/artiklar/2017/11/fragor-och-svar-om-inforandet-av-det-nya-regelverket-for-etableringsinsatser-for-vissa-nyanlanda-invandrare/>

²¹ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/09/statskontoret-ska-analysera-genomforandet-av-ett-nytt-regelverk-for-arbetsformedlingens-etableringsuppdrag/>

²² <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/11/sverige-bidrar-till-fns-migrationsorganisation/>

²³ <http://www.regeringen.se/artiklar/2017/10/migration-asyl-och-schengen-pa-eu-mote-i-luxemburg/>

Ministermöte om utbildning för etablering på arbetsmarknaden

Den 13 november träffades europeiska ministrar och inbjudna tjänstemän i Södertälje för att diskutera utbildningens roll för etablering på arbetsmarknaden. Diskussionerna handlade om hur det är möjligt att skapa strukturer för ett livslångt lärande och högre sysselsättning, hur människor motiveras att studera samt hur tidigare kunskaper och erfarenheter kan tas tillvara genom validering och erkännande. Diskussionerna bidrar till det sociala toppmötet om rättvisa jobb och tillväxt som arrangerades i Göteborg den 17 november.²⁴

Undantag från plan- och bygglagen om antalet asylsökande ökar

Om antalet asylsökande har varit eller förväntas bli stort, måste det vara möjligt att snabbt kunna ordna boenden för de asylsökande. Om det är nödvändigt ska regeringen i dessa fall kunna ta beslut om undantag från vissa krav och bestämmelser i plan- och bygglagen. Undantagen gäller till exempel kraven på att ta hänsyn till allmänna intressen vid lokalisering av bebyggelse och kraven på bygglov. Den 25 oktober sa riksdagen ja till regeringens förslag, den nya lagen börjar gälla den 1 januari 2018.²⁵

Uppdrag till Vetenskapsrådet att kartlägga forskningen om segregationens mekanismer

Regeringen har beslutat att ge Vetenskapsrådet i uppdrag att kartlägga svensk och internationell forskning om segregationens mekanismer; de mekanismer som orsakar, bidrar till och befäster segregation. Särskilt fokus i kartläggningen ska läggas på socioekonomisk segregation. Det kunskapsunderlag som kartläggningen ger ska bidra till arbetet med att välja de mest effektiva insatserna för att motverka långtidsarbetslöshet och bekämpa brottslighet, lyfta skolorna och elevernas resultat samt stärka samhällsservicen.²⁶

Statistik 2016 samt januari-oktober 2017²⁷

Ensamkommande barn och unga

Sverige

Under år 2016 ansökte 2 199 ensamkommande barn om asyl i Sverige. De flesta av dessa barn, ca 88,5 %, var i åldern 13-17 år. Under januari-oktober 2017 har 1 103 ensamkommande barn sökt asyl i Sverige varav ca 85 % var i åldern 13 - 17 år och ca 22 % var flickor.

Den 1 november var 9 239 asylsökande ensamkommande barn inskrivna hos Migrationsverket vilket motsvarar en minskning i antal med 4 077 barn sedan den 1 september. Ca 76 % av dessa barn kommer från Afghanistan (medborgarskap).

²⁴ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/11/pressinbjudan-ministermote-i-sodertalje-om-utbildning-for-etablering-pa-arbetsmarknaden/>

²⁵ <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/undantag-fran-vissa-bestammelser-i-plan-och-H501CU3>

²⁶ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/11/segregationens-mekanismer-ska-kartlaggas/>

²⁷ <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Aktuell-statistik.html>

Göteborgsregionen

Under år 2016 anvisades 259 ensamkommande barn till kommunerna inom GR vilket kan jämföras med år 2015 då 2 961 ensamkommande barn anvisades till GR-kommunerna. Eftersom anvisningskommun kan placera ensamkommande barn i boende i annan kommun kan det faktiska antalet som bor/stadigvarande vistas i kommunerna inom GR vara ett annat.

Till och med vecka 46 i år har 135 ensamkommande barn anvisats till kommunerna inom GR.

Asylsökande barn och vuxna

Under år 2016 ansökte totalt 10 909 barn om asyl i Sverige, inklusive ensamkommande barn. Under januari-oktober 2017 har 7 263 barn sökt asyl i Sverige, inklusive ensamkommande barn. Av dessa är alltså 1 103 barn ensamkommande.

Under år 2016 ansökte totalt 28 939 personer (vuxna och barn) om asyl i Sverige. Under januari-oktober 2017 har 21 606 personer (vuxna och barn) sökt asyl i Sverige. De största länderna räknat i antal asylsökande under denna period var Syrien, Irak, Eritrea och Afghanistan.

Rapporter och material

Studie- och yrkesvägledning för nyanlända elever, Skolverket

Skolverket har publicerat en del artiklar med fokus på studie- och yrkesvägledning för nyanlända elever. Materialet riktar sig till studie- och yrkesvägledare och ska ge stöd för kollegiala samtal samt för reflektioner i det dagliga, konkreta arbetet med vägledning. Det belyser olika aspekter och utmaningar i vägledningssamtal med nyanlända elever. I anslutning till texterna finns reflektions- och diskussionsfrågor. Artiklarna är utarbetade av Åsa Sundelin, lektor vid institutionen för pedagogik och didaktik, Stockholms Universitet.²⁸

Studiehandledning på modersmålet i årskurs 7-9, Skolinspektionen

Skolinspektionen har granskat hur 14 grundskolor arbetar med studiehandledning på modersmålet i årskurs 7-9. Resultatet visar att inte alla elever får tillräckligt med stöd för att kunna uppnå kunskapskraven. Skolorna behöver bli bättre på att se och använda studiehandledningen som en pedagogisk resurs. Tillgång till personal med relevant kompetens och samverkan mellan studiehandledare och ämneslärare är avgörande för kvaliteten.²⁹ Den 20 november genomförde Skolinspektionen ett webinarium där granskningens resultat presenterades.³⁰

Granskningar om utbildning för nyanlända och asylsökande elever, Skolinspektionen

Skolinspektionen har på sin webbsida samlat information om vad Skolinspektionen sett i granskningar som myndigheten gjort om utbildning för nyanlända och asylsökande elever. Bland annat sammanfattas de faktorer som kan påverka skolors och huvudmäns arbete i positiv riktning

²⁸ https://www.skolverket.se/skolutveckling/larande/nyanlandas-larande/samtal-om-framtiden-vagledning-av-nyanlanda-1.263245?utm_campaign=unspecified&utm_content=unspecified&utm_medium=email&utm_source=Skolverkets%20nyhetsbrev

²⁹ <https://www.skolinspektionen.se/sv/Om-oss/Press/Pressmeddelanden/skolor-behover-utveckla-kvaliteten-i-studiehandledning-pa-modersmalet/>

³⁰ <https://www.skolinspektionen.se/sv/Rad-och-vagledning/Webbinarier/>

och som Skolinspektionen har identifierat i sina granskningar. Dessutom finns sammanställningar av och länkar till de granskningar som har genomförts på området.³¹

Nyckeltal med integration i fokus, SKL

SKL har utarbetat en samling nyckeltal med fokus på integration. Till statistiken har en användarguide tagits fram som ger en introduktion till nyckeltalen. I användarguiden presenteras innehållet i nyckeltalssamlingen och exempel ges på hur statistiken kan tolkas och användas.³²

Barn som flytt – en riskgrupp för psykisk ohälsa, BRIS

I en ny rapport, *Barn som flytt – en riskgrupp för psykisk ohälsa*, konstaterar Bris att den psykiska ohälsan bland barn som flytt till Sverige är utbredd och behovet av såväl professionellt som socialt stöd är stort. I rapporten formuleras bland annat ett antal slutsatser och rekommendationer med fokus på asylsökande barns hälsa.³³

Riksrevisionens rapport om kommunersättningar för migration och integration

I Riksrevisionens rapport *Kommunersättningar för migration och integration – ett ogenomtänkt system (RiR 2017:10)* redovisas Riksrevisionens granskning av hur systemet med kommunersättningar inom integration och migration fungerar i praktiken, på grund av att dessa utgifter ökat kraftigt de senaste åren. Riksrevisionens samlade slutsats är att ersättningssystemet framlmstår som omotiverat detaljerat och att avvägningen mellan träffsäkerhet och enkelhet därför bör ses över.³⁴

Education and Training Monitor 2017, Europeiska kommissionen

Den 9 november publicerades resultatet för Europeiska kommissionens utbildningsöversikt Education and Training Monitor 2017. Översikten presenterar en årlig uppföljning om utbildningssystemen i EU och innehåller en rapport på övergripande EU-nivå och separata landrapporter för varje EU-land.

I landrapporten för Sverige, *Utbildningsöversikt 2017 Sverige*³⁵, lyfts bland annat följande aspekter, kopplat till nyanlända elever och vikten av integration, fram.

- Resultatklyftan mellan utrikes och inrikes födda elever fortsätter att vara hög och blir allt viktigare då antalet elever med invandrarbakgrund växer.
- Övergången från grundskola till gymnasieskola är ett stort steg för många utrikes födda elever.
- Resultatklyftan mellan utrikes och inrikes födda elever har ökat sedan 2008.
- Att få in nyanlända elever i skolsystemet är fortsatt prioriterat.

³¹ <https://www.skolinspektionen.se/sv/Rad-och-vagledning/nyanlanda-elever/>

³² <http://webbutik.skl.se/sv/artiklar/nyckeltal-med-integration-i-fokus.html>

³³ <https://www.bris.se/om-bris/press-och-opinion/pressmeddelande/2017/psykisk-ohalsa-utbredd-bland-barn-som-flytt--sverige-brister-i-atagande/>

³⁴ <http://www.regeringen.se/rattsdokument/skrivelse/2017/10/skr.-20171833/>

³⁵ https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2017-se_sv.pdf

Forskning

Forskningsprojekt inom svenska som andraspråk i förskolan, Högskolan Väst

Under 2017 - 2019 pågår ett forskningsprojekt vid Högskolan Väst med fokus på svenska som andraspråk i förskolan. Projektet genomförs i samarbete med Trollhättans stad. Under hösten 2016 genomfördes, inom ramen för forskningsprojektet, pilotstudien *Svenska som andraspråk i förskolan* vid en av förskolorna i kommunen. Erfarenheterna från pilotprojektet har tagits vidare i ett tvåårigt samverkansforskningsprojekt där kunskaperna från pilotstudien ska vidareutvecklas.³⁶

Flyktinginvandring och nyhetsinhämtning, SNS

Eleonora Freddi, forskare i nationalekonomi, Tilburg University, har doktorerat vid Handelshögskolan i Stockholm med en avhandling med fokus på hur mediekonsumtionen kring flyktingar och deras situation påverkades i Sverige till följd av den ökade flyktinginvandringen. I avhandlingen analyseras data från Dagens Nyheter och Migrationsverket.³⁷

³⁶ http://www.mynewsdesk.com/se/hogskolanvast/pressreleases/ny-forskning-kan-goera-skillnad-foer-foerskolebarn-som-har-svenska-som-andraspraak-2277177?utm_campaign=send_list

Högskolan Väst: <https://www.hv.se/forskning/forskningsprojekt/barn-och-ungdomar/svenska-som-andrasprak-i-forskolan/>

³⁷ <https://www.sns.se/aktuellt/sns-analys-nr-44-flyktinginvandring-och-nyhetsinhamtning/>